

[Pradžia](#) > ... > [Jūsų Teisės](#) > [Nusikaltimų Aukos](#) > [Nukentėjusiųjų Teisės Pagal Šalis](#) > 2 - Pranešimas apie nusikaltimą ir mano teisės tyrimo arba teismo nagrinėjimo metu.

2 - Pranešimas apie nusikaltimą ir mano teisės tyrimo arba teismo nagrinėjimo metu.

Kaip galiu pranešti apie nusikaltimą?

Jei esate nusikaltimo auka, turite teisę jau nuo tada, kai pirmą kartą susisiekiate su institucijomis arba pareigūnais, gauti informaciją apie savo teisę pranešti apie nusikaltimą ir, kai tinka, kokia tvarka reikėtų tai daryti.

Galite pranešti apie nusikaltimą policijai ir tapti liudytoju per tolesnį procesą. Taip pat galite prašyti, kad policija Jus nusiųstų į tinkamą paramos nusikaltimų aukoms tarnybą (*Oficina de Asistencia a las Víctimas del delito*), kurioje Jums bus suteikta informacija, kaip pranešti apie nusikaltimą.

Tokiomis priežiūros ir paramos paslaugomis, kokias teikia paramos nusikaltimų aukoms tarnybos, galima naudotis nemokamai ir konfidencialiai; prieš tai pranešti apie nusikaltimą nebūtina.

Kaip asmuo, pranešantis apie nusikaltimą, turite šias teises:

- gauti tinkamai patvirtintą savo pranešimo kopiją;
- gauti nemokamą kalbinę pagalbą ir raštu išverstą savo pateikto pranešimo kopiją, jei nesuprantate nė vienos iš oficialiųjų kalbų, vartojamų ten, kur pateikiate pranešimą, arba jomis nekalbate. Jei nekalbate ispanų kalba ar kita per atitinkamą procesą vartojama oficialiaja kalba arba jos nesuprantate, turite teisę, kad Jums nemokamai padėtų vertėjas žodžiu, kalbantis Jums suprantama kalba, kai tyrimo etape duosite parodymus teisėjui, prokurorui arba policijos pareigūnams;
- jei paprašote, kad Jums būtų pranešta apie kai kuriuos sprendimus, kaip antai sprendimą nepradėti baudžiamojo proceso arba galutinį teismo sprendimą tame procese, turite teisę būti informuotas apie teismo bylos nagrinėjimo datą, laiką ir vietą ir apie nusikaltimo vykdytojų pareikštų kaltinimų turinį.

Be to, galite pateikti ieškinį nusikaltimo vykdytojui ir tapti proceso šalimi kaip privatus kaltintojas, kurio teisės labai panašios į prokuroro.

Be įprastų bylų, kai kaltinimus nusikaltimo vykdytojui pareiškia prokuroras, yra dar dviejų rūšių nusikaltimai, dėl kurių pradedant procesą yra labai svarbus Jūsų vaidmuo:

- kad būtų pradėtas procesas dėl pusiau viešų nusikaltimų, turite pranešti apie nusikaltimą arba pateikti ieškinį, o tada prokuroras prisiima atsakomybę už kaltinimus nusikaltimo vykdytojui. Tačiau procesas dėl privačių nusikaltimų (pvz., šmeižto) visiškai priklauso nuo Jūsų: prokuroras neturi jokios atsakomybės už kaltinimus nusikaltimo vykdytojui, o Jūs savo pranešimą galite bet kada atsiimti ir procesą baigti.

Apie nusikaltimą galite pranešti bet kuria kalba, o jei nekalbate ispanų kalba ar kuria nors iš atitinkamų regioninių kalbų, turite teisę nemokamai naudotis vertėjo žodžiu paslaugomis. Jei niekas policijos skyriuje nekalba Jūsų kalba, policija Jums praktiškai pasiūlys šias galimybes:

- jei nusikaltimas nesunkus, galėsite apie jį pranešti naudodamas pranešimo formą savo kalba;
- jei nusikaltimas sunkus, Jums bus suteikta galimybė naudotis vertėjo žodžiu paslaugomis telefonu arba tiesiogiai.

Kai kuriuose policijos skyriuose, ypač vasarą, dirba anglų, prancūzų ir vokiečių kalbų vertėjai žodžiu.

Nėra jokio termino, iki kurio turėtumėte pranešti apie nusikaltimą, tačiau yra nustatyti senaties terminai, po kurių nebegalėsite patraukti baudžiamojon atsakomybėn už nusikaltimą: jie yra nuo 10 iki 20 metų, priklausomai nuo nusikaltimo sunkumo. Institucijos nereikalauja pranešti apie nusikaltimą jokia konkrečia forma, apie jį galite

pranešti raštu arba žodžiu – pastaruoju atveju Jūsų pranešimas kompetentingoje institucijoje bus užrašytas. Turite pateikti savo vardą ir pavardę, adresą, asmens kodą, telefono numerį ir kt. ir turite pasirašyti savo pranešimą.

Jei esate smurtinio nusikaltimo dėl lyties ar smurto šeimoje auka, kai pranešate apie nusikaltimą, galite prašyti policijos, kad būtų priimta nutartis dėl Jūsų apsaugos (apsaugos orderis). Priimti šią apsaugos nutartį taip pat galite tiesiogiai prašyti teisminės institucijos ar prokuroro, paramos nusikaltimų aukoms tarnybų ar socialinių tarnybų arba priežiūros įstaigų, veikiančių prie viešųjų institucijų.

Visais atvejais Jums bus pateiktos prašymo formos, kad galėtumėte prašyti priimti apsaugos nutartį, ir bus suteikta informacija apie šią nutartį.

Kaip galiu sužinoti, kas vyksta šioje byloje?

Kai pateikiate pranešimą apie nusikaltimą, gaunate patvirtintą jo kopiją su identifikaciniu numeriu.

Kaip nusikaltimo auka, galite iš policijos gauti informaciją apie proceso eigą, nebent tai galėtų pakenkti tyrimui. Praktiškai yra geriau paskambinti atitinkamai policijos įstaigai ir paprašyti informacijos.

Apskritai turite teisę, jei pateikiate atitinkamą prašymą, gauti informaciją apie teismo bylos nagrinėjimo datą, laiką ir vietą ir apie nusikaltimo vykdytojui pareikštų kaltinimų turinį, taip pat kad Jums būtų pranešta apie šiuos sprendimus:

- sprendimą nepadėti baudžiamojo proceso;
- galutinį teismo sprendimą, priimtą per procesą;
- sprendimus įkalinti arba paleisti į laisvę nusikaltimo vykdytoją; taip pat apie galimą jo pabėgimą iš įkalinimo vietos ir apie sprendimus imtis atsargumo priemonių dėl Jūsų apsaugos.

Jei prašote, kad Jus nusiųstų į paramos nusikaltimų aukoms tarnybą, arba Jums suteikiama vienos iš šių tarnybų pagalba, turite teisę gauti informaciją apie institucijos, kuri atsakinga už proceso vykdymą, kontaktinius duomenis ir ryšių su ja kanalus, taip pat informaciją apie teismo bylos nagrinėjimo datą, laiką ir vietą ir apie nusikaltimo vykdytojui pareikštų kaltinimų turinį.

Jei esate smurtinio nusikaltimo dėl lyties auka, turite teisę gauti informaciją apie smurtautojo procesinę padėtį ir apie atsargumo priemones, kurių imtasi; šią informaciją gausite, net jei jos neprašysite, tačiau galite bet kada pareikšti, kad šios informacijos gauti nenorite.

Jei esate smurtinio nusikaltimo seksualinei laisvei auka, turite teisę gauti informaciją apie valstybės kompensaciją, kurią turite teisę gauti, jei agresorius nemoka Jums kompensacijos arba jos nepakanka.

Ar turiu teisę gauti teisinę pagalbą (tyrimo arba teismo nagrinėjimo metu)? Kokiomis sąlygomis?

Jau nuo tada, kai pirmą kartą susisiekiate su institucijomis arba pareigūnais, turite teisę gauti informaciją apie tai, kokia tvarka galite gauti teisines konsultacijas ir teisinę gynybą ir, kai tinka, kokiomis sąlygomis galėtumėte tai gauti nemokamai. Šią informaciją Jums taip pat suteiks paramos nusikaltimų aukoms tarnybos.

Savo prašymą, kad būtų pripažinta Jūsų teisė gauti teisinę pagalbą, galėsite pateikti tam pareigūnui arba institucijai, kuris suteiks Jums informaciją apie tai, kokia tvarka galite gauti teisines konsultacijas ir teisinę gynybą ir, kai tinka, kaip tai gauti nemokamai. Tas pareigūnas arba institucija Jūsų prašymą kartu su pateiktais dokumentais perduos atitinkamai advokatų asociacijai.

Savo prašymą taip pat galite pateikti teisingumo administracijos paramos nusikaltimų aukoms tarnyboms, kurios jį perduos atitinkamai advokatų asociacijai.

Apskritai galite naudotis tomis teisinio konsultavimo paslaugomis, kurias teikiant informacija apie teisę teikiama visiems piliečiams. Šių paslaugų teikimą organizuoja kiekvienos teismų apygardos advokatų asociacijos.

Turite užpildyti formą, kurią galite gauti teismuose, Teisingumo ministerijoje arba kitose valstybės tarnybose, ir įrodyti, kad neturite pakankamai lėšų. Savo prašymą turite pateikti atitinkamo teismo apygardos advokatų

asociacijai arba savo gyvenamosios vietos teismui, jei baudžiamasis procesas dar nepradėtas.

Jei esate smurtinio nusikaltimo dėl lyties auka, Jums nebūtina pirma įrodyti, jog neturite pakankamai lėšų, kad gautumėte teisinę pagalbą.

Teisinę pagalbą taip pat galite gauti, jei esate terorizmo auka.

Galite prašyti teisinės pagalbos Ispanijoje, be kita ko, jei Jūsų situacija yra viena iš šių:

- jei esate kurios nors ES valstybės narės pilietis ir įrodote, kad neturite pakankamai lėšų;
- jei esate trečiosios šalies pilietis, teisėtai gyvenantis Ispanijoje arba turintis tam tikrą tarptautiniais susitarimais (pvz., susitarimais dėl tarptautinio vaikų grobimo atveju) pripažintą teisę. Šiuo atveju teisinę pagalbą Ispanijoje galėsite gauti tokiais pačiais sąlygomis kaip ir ES piliečiai;
- nepriklausomai nuo to, ar turite pakankamai lėšų teismo procesui pradėti, Jūsų teisė gauti teisinę pagalbą bus pripažinta ir ši pagalba bus suteikta iškart, jei esate smurto dėl lyties, terorizmo arba prekybos žmonėmis auka, per bet kokius procesus, kurie yra susiję su Jūsų, kaip aukos, statusu, pradėti dėl to statuso arba yra jo rezultatas, arba jei esate nepilnametis ar turite mokymosi sutrikimų arba sergate psichikos liga ir tapote auka tokiomis aplinkybėmis, kurios susijusios su išnaudojimu ar smurtu.

Aukos mirties atveju šią teisę turi ir jos paveldėtojai, jei jie nedalyvavo vykdant tuos nusikalstamus veiksmus.

Teikiant teisinę pagalbą būsite laikomas auka nuo tada, kai bus pateiktas pranešimas apie nusikaltimą arba ieškinyš ar bus pradėtas baudžiamasis procesas dėl bet kurio iš minėtų nusikaltimų, ir šį statusą turėsite tol, kol vyks baudžiamasis procesas, o jei bus priimtas apkaltinamasis nuosprendis – ir po proceso pabaigos.

Teisės gauti teisinę pagalbą nebeturėsite po to, kai kaltinamasis bus galutinai išteisintas arba kai procesas bus laikinai sustabdytas ar nutrauktas, nepavykus įrodyti nusikalstamų veikų; tačiau iki to laiko nemokamai jau gautos pagalbos išlaidų padengti nereikės.

Per įvairius procesus, kurie gali būti pradėti dėl to, kad esate minėtų nusikaltimų auka, ir ypač per procesus dėl smurto dėl lyties Jums turi teikti pagalbą pats Jūsų advokatas, jei taip tinkamai užtikrinama Jūsų teisė į gynybą.

Turite teisę gauti teisinę pagalbą, jei Jūsų metinės pajamos ir šeimos pajamos nėra daugiau kaip:

- du kartus didesnės už valstybinį pajamų indeksą (*indicador público de renta de efectos múltiples*, IPREM), galiojantį tuo metu, kai pateikiamas prašymas, jei atitinkami asmenys nepriklauso jokiam šeimos vienetui. IPREM yra kasmet nustatomas indeksas, naudojamas nustatant kai kurių išmokų sumas arba ribą, iki kurios leidžiama naudotis kai kuriomis išmokomis, teisėmis arba viešosiomis paslaugomis;
- du su puse karto didesnės už IPREM indeksą, galiojantį tuo metu, kai pateikiamas prašymas, jei atitinkami asmenys priklauso bet kokio tipo šeimos vienetui, kurį sudaro mažiau nei keturi nariai;
- tris kartus didesnės už IPREM indeksą, kai atitinkamą šeimos vienetą sudaro keturi arba daugiau narių.

2016 m. metinis IPREM buvo 6 390,13 EUR.

Jei Jums bus suteikta teisinė pagalba, nereikės apmokėti šių išlaidų:

1. pradinių teisinių konsultacijų;
2. advokato honoraro ir teismo atstovo (*procurador*) mokesčio;
3. su skelbimais valstybės leidiniuose susijusių išlaidų;
4. užstatų, reikalingų teikiant kai kuriuos apeliacinius skundus;
5. atlyginimų ekspertams;
6. taip pat bus 80 proc. sumažinta suma, kurią reikės mokėti už notarinius aktus ir žemės bei prekybos registrų pažymas.

Ar galiu prašyti kompensuoti išlaidas (patirtas dėl dalyvavimo tyrime ir (arba) teismo nagrinėjimo procese)? Kokiomis sąlygomis?

Apskritai, jei dalyvaujate procese kaip nusikaltimo auka, turite teisę, kad būtų kompensuotos Jūsų išlaidos, reikalingos, kad galėtumėte naudotis savo teisėmis, ir teisinės išlaidos, patirtos anksčiau negu apmokėtos tos išlaidos, kurias padengė valstybė.

Šiuo tikslu prievolė jas apmokėti turi būti nustatyta teismo nuosprendžiu ir kaltinamasis turi būti Jūsų, kaip aukos, reikalavimu nuteistas už nusikaltimus, dėl kurių prokuroras nepareiškė kaltinimų, arba nuteistas po to, kai sprendimas nutraukti bylą buvo atšauktas dėl Jūsų apeliacinio skundo, kurį pateikėte kaip auka.

Pagalbos ir paramos tarnybos ir visų pirma paramos nusikaltimų aukoms tarnybos suteiks Jums informaciją, kokiais atvejais gali būti kompensuojamos Jūsų teisinės išlaidos, ir, kai tinka, kokia tvarka reikėtų to prašyti.

Ar galiu pateikti skundą, jei mano byla bus nutraukta jos neperdavus teismui?

Jei esate nusikaltimo auka, kuri nedalyvauja procese, ir prokuroras nusprendžia panaikinti kaltinimus nusikaltimo vykdytojui, teisėjas gali Jums apie tai pranešti ir pasiūlyti per 15 dienų pateikti ieškinį ir tapti privačiu kaltintoju. Tuo atveju, jei taikoma sutrumpinta procedūra, teisėjas privalo Jus informuoti ir pakviesti dalyvauti.

Jei prokuroras pareiškia kaltinimus nusikaltimo vykdytojui, Jūs, kaip auka, šio proceso niekaip negalite sustabdyti, nebent dėl privataus nusikaltimo.

Jei jau dalyvaujate procese ir esate privatus kaltintojas, galite prašyti pradėti žodinį bylos nagrinėjimą ir pareikšti kaltinimus nusikaltimo vykdytojui. Jei ikiteisminio tyrimo teisėjas nuspręstų procesą baigti, t. y. nutraukti bylą, galite tai apskųsti.

Jei prokuroras pareiškia kaltinimus nusikaltimo vykdytojui, galite prašyti, kad byla būtų nutraukta, ir atsisakyti savo kaip privataus kaltintojo vaidmens. Tačiau prokuroras gali tęsti baudžiamąjį persekiojimą, jei taip nusprendžia.

Ar galiu dalyvauti teismo nagrinėjimo procese?

Kai pirmą kartą atvyksite į teismą, patarėjas teisės klausimais Jus informuos apie Jūsų, kaip aukos, teises per baudžiamąjį procesą ir pasiūlys pasinaudoti galimybe pradėti procesą kaip privačiai šaliai; jis tai išdėstys aiškiai, paprastai ir suprantamai, atsižvelgdamas į Jūsų asmenines savybes ir poreikius.

Kaip nusikaltimo auka per baudžiamąjį procesą turite teisę:

- pateikti ieškinį dėl baudžiamosios bylos iškėlimo ir civilinį ieškinį pagal galiojančių baudžiamosios teisės aktų nuostatas;
- atvykti į institucijas, kurios atlieka tyrimą, kad pateiktumėte joms įrodymų šaltinius ir informaciją, svarbią išaiškinant faktus.

Be to, Jums pirmą kartą atvykus Jūsų bus paklausta, ar norite gauti informaciją arba pranešimus, kaip nustatyta įstatymų; jei taip, turite pateikti el. pašto adresą arba, jei jo nėra, gyvenamosios vietos ar pašto adresą.

Nepriklausomai nuo to, koks Jūsų statusas baudžiamajame procese, paprastai galite dalyvauti visuose, net ir neviešuose teismo posėdžiuose. Dalyvauti bus privaloma tik tada, kai duosite parodymus kaip liudytojas.

Jei esate auka, kuri nedalyvauja baudžiamajame procese, Jums bus pranešta apie teismo bylos nagrinėjimo datą ir vietą. Pagrindinė Jūsų užduotis bus duoti parodymus kaip liudytojui. Kad būtų galima Jums pranešti apie teismo bylos nagrinėjimo datą ir laiką, turite informuoti apie bet kokį savo adreso pasikeitimą proceso metu.

Galite dalyvauti procese kaip privatus kaltintojas prieš tai, kai parengiamas kaltinamasis aktas, t. y. iki žodinio bylos nagrinėjimo pradžios, jei tai nėra baudžiamasis procesas prieš nepilnametį. Kaltinamąjį aktą parengia prokuroras, privatus kaltintojas (jei yra) ir gynybos advokatas. Šiame dokumente nurodomas tų asmenų pasirinktas nusikalstamos veikos kvalifikavimas ir rekomenduojama bausmė. Praktiškai kiekviena šalis gali per penkias dienas pateikti savo poziciją, išdėstytą raštu.

Paprastai būsite atstovaujamas savo advokato, kuris gins Jūsų bylą, ir Jums paskirto teismo atstovo, kuris per procesą oficialiai Jums atstovaus.

Jei yra ne viena, o daugiau nusikaltimo aukų, jos gali procese dalyvauti atskirai, nors teisėjas gali pareikalauti gynybos tikslais iš jų sudaryti vieną arba kelias grupes. Baudžiamajame procese taip pat galės dalyvauti nusikaltimų aukų asociacijos, gavusios Jūsų, kaip nusikaltimo aukos, sutikimą.

Jei jau esate privatus kaltintojas, Jūsų advokatas galės susipažinti su bylos santrauka ir kitais bylos dokumentais ir naudotis kitomis teisėmis, panašiomis į tas, kurias turi prokuroras, be kita ko:

- prašyti surinkti daugiau įrodymų;
- siūlyti naujus liudytojus arba ekspertus, kurių dalyvavimas būtų naudingas Jūsų bylai;
- siūlyti surengti akistatas ir kt.

Tuo atveju, jei kaltinamasis bus nuteistas, teismas galės jam įsakyti apmokėti šias Jūsų išlaidas: išlaidas advokatams ir teismo atstovams, ekspertams, viešųjų registru ir notarų pažymoms ir kt.

Jei reikalaujate turto restitucijos, žalos atitaisymo arba kompensacijos už nusikaltimu padarytą tiek turtinę, tiek neturtinę žalą, galite pateikti civilinį ieškinį per baudžiamąjį procesą (kaip civilinis ieškovas). Šiuo atveju būsite atstovaujamas savo advokato, kuris gins Jūsų bylą, ir Jums paskirto teismo atstovo, kuris per procesą oficialiai Jums atstovaus.

Tuo atveju, jei bus nuspręsta nutraukti tyrimą, apie sprendimą nutraukti tą bylą bus pranešta tiesioginėms to nusikaltimo aukoms, pranešusioms apie nusikalstamus veiksmus, taip pat kitoms tiesioginėms aukoms, kurių tapatybė ir gyvenamoji vieta yra žinomos. Tais atvejais, kai nusikaltimas yra tiesioginė asmens mirties arba dingimo priežastis, apie tokį sprendimą bus pranešta netiesioginėms to nusikaltimo aukoms.

Koks yra mano oficialus statusas teisingumo sistemoje? Pavyzdžiui, ar esu (arba galiu pasirinkti būti) auka, liudytojas, civilinis ieškovas ar privatus kaltintojas?

Kaip nusikaltimo auka per baudžiamąjį procesą turite teisę:

- pateikti ieškinį dėl baudžiamosios bylos iškėlimo ir civilinį ieškinį pagal galiojančių baudžiamosios teisės aktų nuostatas;
- atvykti į institucijas, kurios atlieka tyrimą, kad pateiktumėte joms įrodymų šaltinius ir informaciją, svarbią išaiškinant faktus.

Įvairūs vaidmenys, kuriuos galite atlikti teisingumo sistemoje:

- tiesioginė arba netiesioginė auka, priklausomai nuo nusikaltimo, apie kurį pranešta, o tuo atveju, kai prašoma leisti naudotis pagalbos ir paramos aukoms paslaugomis – dar nepranešus apie nusikaltimą, nes norint naudotis šiomis paslaugomis, pranešimo apie nusikaltimą prieš tai pateikti nebūtina;
- liudytojas, jei yra pateiktas pranešimas apie nusikaltimą. Procese dalyvaujate tada, kai gaunate šaukimą liudyti;
- privatus kaltintojas – jei nuspręstumėte dalyvauti baudžiamajame procese kaip privatus kaltintojas, tuo atveju, jei pateiktumėte ieškinį nusikaltimo vykdytojui (dėl pusiau viešo ir privataus pobūdžio nusikaltimų), ir prieš parengiant kaltinamąjį aktą, t. y. prieš pradėdant žodinį bylos nagrinėjimą, išskyrus atvejį, kai tai yra baudžiamasis procesas prieš nepilnametį;
- civilinis ieškovas, paprastai tuo atveju, jei nusprendžiate per baudžiamąjį procesą pateikti civilinį ieškinį, t. y. siekiate turto restitucijos, žalos atitaisymo arba kompensacijos už nusikaltimu padarytą tiek turtinę, tiek neturtinę žalą.

Apskritai turite dalyvauti teismo posėdžiuose, net jei jie nėra vieši. Dalyvauti bus privaloma tik tada, kai duosite parodymus kaip liudytojas.

Kokios yra mano su šiuo statusu susijusios teisės ir pareigos?

Apskritai, kaip nusikaltimo auka, jau nuo pirmo kontakto su institucijomis arba pareigūnais ir kai teikiamos pagalbos ir paramos paslaugos, kurias teikia viešosios institucijos, ir net prieš pranešdamas apie nusikaltimą turite teisę gauti apsaugą, informaciją, paramą, pagalbą ir priežiūrą.

Galite prašyti institucijų arba pareigūnų, į kuriuos iš pradžių kreipiatės, kad jie Jus nusiųstų į paramos nusikaltimų aukoms tarnybas, kuriose Jums bus nemokamai ir konfidencialiai suteikta pagalba, net jei dar nepranešėte apie nusikaltimą.

Taip pat jau nuo tada, kai pirmą kartą susisiekiate su institucijomis ir pareigūnais, Jus gali lydėti Jūsų pasirinktas asmuo.

Be to, kaip nusikaltimo auka, turite teisę suprasti ir būti suprantamas, kai atliekamas bet koks veiksmas, kurį reikia atlikti po pranešimo apie nusikaltimą, įskaitant informavimą dar prieš pateikiant šį pranešimą. Kai reikės, bus teikiamos teisiškai pripažintų gestų kalbų vertimo paslaugos, taip pat bus suteikta pagalbinių priemonių, kad būtų lengviau bendrauti žodžiu.

Visas bendravimas ir žodžiu, ir raštu vyks aiškia, paprasta ir suprantama kalba ir bus atsižvelgiama į Jūsų asmenines savybes ir poreikius, ypač jei turite kokią nors jutimo, protinę ar psichikos negalią arba esate nepilnametis.

Kaip nusikaltimo auka turite teisę gauti informaciją visų pirma apie:

- prieinamas pagalbos ir paramos (medicininės, psichologinės arba materialinės) priemonės ir kokia tvarka galima jomis naudotis. Kai tinka, informuojant apie šias priemones, bus pateikta informacija ir apie alternatyvaus apgyvendinimo galimybes;
- teisę pranešti apie nusikaltimą ir, kai tinka, kokia tvarka tai daroma, taip pat teisę teikti įrodymus institucijoms, kurios atlieka tyrimą;
- tvarką, pagal kurią galima gauti konsultacijas ir teisinę gynybą ir, kai tinka, kokiomis sąlygomis galima tai gauti nemokamai;
- galimybę prašyti imtis apsaugos priemonių ir, kai tinka, kokia tvarka reikėtų tai daryti;
- kompensaciją, kurią galite turėti teisę gauti, ir, kai tinka, kokia tvarka reikėtų jos prašyti;
- vertimo žodžiu ir raštu paslaugas, kuriomis galite naudotis;
- pagalbines priemones ir paslaugas, kurios gali būti suteiktos siekiant palengvinti bendravimą;
- procedūrą, pagal kurią galėtumėte naudotis savo teisėmis, jei gyvenate ne Ispanijoje;
- skundus, kuriuos galite pateikti dėl bet kokių sprendimų, kuriuos laikote nesuderinamais su savo teisėmis;
- už proceso vykdymą atsakingos institucijos kontaktinius duomenis ir ryšių su ja kanalus;
- atkuriamojo teisingumo paslaugas, kuriomis galima naudotis tais atvejais, kai tai teisiškai įmanoma;
- atvejus, kai gali būti kompensuotos Jūsų teisinės išlaidos, ir, kai tinka, kokia tvarka galima to prašyti;
- teisę pateikti prašymą, kad Jums būtų pranešta apie kai kuriuos sprendimus, kurie bus priimti per procesą, be kita ko, apie sprendimą nepradėti baudžiamąjį procesą, galutinį teismo sprendimą tame procese ir kt.

Nepriklausomai nuo to, koks Jūsų statusas baudžiamajame procese, paprastai galite dalyvauti visuose, net ir neviešuose teismo posėdžiuose. Dalyvauti bus privaloma tik tada, kai duosite parodymus kaip liudytojas.

Jei esate auka, kuri nedalyvauja baudžiamajame procese, Jums bus pranešta apie teismo bylos nagrinėjimo datą ir vietą. Pagrindinė Jūsų užduotis bus duoti parodymus kaip liudytojui. Kad būtų galima Jums pranešti apie teismo bylos nagrinėjimo datą ir laiką, turite informuoti apie bet kokį savo adresą pasikeitimą proceso metu.

Galite dalyvauti procese kaip privatus kaltintojas prieš tai, kai parengiamas kaltinamasis aktas, t. y. iki žodinio bylos nagrinėjimo pradžios, jei tai nėra baudžiamasis procesas prieš nepilnametį. Būsime atstovaujamas savo advokato, kuris gins Jūsų bylą, ir Jums paskirto teismo atstovo, kuris per procesą oficialiai Jums atstovaus.

Jei jau esate privatus kaltintojas, Jūsų advokatas galės susipažinti su bylos santrauka ir kitais bylos dokumentais ir naudotis kitomis teisėmis, panašiomis į tas, kurias turi prokuroras, be kita ko:

- prašyti surinkti daugiau įrodymų;
- siūlyti naujus liudytojus arba ekspertus, kurių dalyvavimas būtų naudingas Jūsų bylai;
- siūlyti surengti akistatas ir kt.

Tuo atveju, jei kaltinamasis bus nuteistas, teismas galės jam įsakyti apmokėti šias Jūsų išlaidas: išlaidas advokatams ir teismo atstovams, ekspertams, viešųjų registru ir notarų pažymoms ir kt.

Kaip liudytojas, turite teisę nemokamai naudotis vertėjo žodžiu paslaugomis, jei nekalbate ispanų kalba ar atitinkamo regiono kalba ir neturite galimybės gauti raštu išverstų dokumentų. Nepaisant to, kad paprastai yra sunku išvengti akių kontakto su įtariamuoju ir teismų pastatuose paprastai nėra atskirų laukiamųjų liudytojams, jei esate seksualinio išpuolio auka, galite:

- teismo salėje sėdėti už pertvaros

- arba liudyti per vaizdo konferenciją.

Jei atvykstate liudyti, tačiau Jums gresia pavojus, teismo pirmininkas gali įsakyti surengti uždara posėdį, kad būtų apsaugota visuomenės dorovė, viešoji tvarka ir Jūs, kaip auka, ir (arba) Jūsų šeima. Jei esate privatus kaltintojas, galite prašyti, kad bylos nagrinėjimas būtų uždaras.

Jei esate šaukiamas liudyti, tačiau teisėjas mano, kad gresia didelis pavojus Jums arba Jūsų laisvei, turtui ar šeimai, jis gali imtis vieno iš šių veiksmų:

- apsaugoti Jūsų tapatybę, adresą, profesiją ir darbo vietą, nenaudodamas šios informacijos per procesą;
- neleisti, kad būtumėte pamatytas teisme, ir kaip Jums skirtų pranešimų siuntimo adresą nurodyti teismą;
- neleisti jokiais priemonėmis įrašyti Jūsų atvaizdo;
- įsakyti teikti policijos apsaugą per procesą ir po jo;
- suteikti galimybę atvykti į teismą tarnybiniais automobiliais;
- teisme perkelti Jus į policijos saugomą laukiamąjį;
- ypatingomis aplinkybėmis – suteikti Jums naują tapatybę ir finansinę pagalbą, kad pakeistumėte savo buvimo vietą, gyvenamąją vietą ir darbą.

Jei esate nepilnametis, duodantis parodymus, bus bet kokiais įmanomomis techninėmis priemonėmis užtikrinta, kad išvengtumėte akių kontakto su kaltinamuoju. Akistatos taip pat ribojamos. Jei Jūsų teisėtų atstovų interesai kaip nors prieštarauja Jūsų interesams ir dėl to neįmanoma užtikrinti, kad Jūsų interesais būtų tinkamai vadovujamasi atliekant tyrimą ar per baudžiamąjį procesą, arba tas konfliktas, dėl kurio vyksta procesas, yra su vienu iš Jūsų tėvų, o kitas iš tėvų negali tinkamai atlikti savo pareigų atstovauti arba padėti Jums, ir kai kuriais kitais atvejais prokuroras paprašys teisėjo arba teismo paskirti Jums globėją *ad litem* (teismo procesui), kurio pareiga bus atstovauti Jums per tyrimą ir baudžiamąjį procesą.

Jei esate užsienietis ir nekalbate ispanų kalba ar atitinkamo regiono kalba, galite nemokamai naudotis vertėjo žodžiu paslaugomis. Policija gali pasiūlyti Jums pranešimo formą Jūsų kalba, kad galėtumėte pranešti apie nusikaltimą, ir suteikti galimybę naudotis vertėjo žodžiu paslaugomis telefonu arba tiesiogiai. Teismai teikia vertimo žodžiu paslaugą, kuri derinama su paramos nusikaltimų aukoms tarnyba.

Jei norite pateikti civilinį ieškinį per baudžiamąjį procesą (kaip civilinis ieškovas), turite kartu su advokatu ir teismo atstovu atvykti į teismą tada, kai suteikiama galimybė pradėti procesą kaip privačiai šaliai, ir visada anksčiau nei kvalifikuojama nusikalstama veika. Šiuo atveju būsite atstovaujamas savo advokato, kuris gins Jūsų bylą, ir Jums paskirto teismo atstovo, kuris per procesą oficialiai Jums atstovaus.

Jeį gaunate bet kokią išmoką arba pagalbą dėl to, kad esate auka, ir Jums taikoma bet kokia apsaugos priemonė pagal įstatymus, turite prievolę grąžinti tą išmoką arba pagalbą tais atvejais, kai nustatoma, kad apkaltinamasis nuosprendis priimtas remiantis melagingu pranešimu apie nusikaltimą arba sufalsifikuotu nusikaltimu, taip pat turite prievolę padengti patirtas administracines išlaidas dėl reikiamo pripažinimo, apsaugos ir paramos veiksmų bei suteiktų paslaugų, ir tai neturi poveikio jokiai kitai galimai civilinei ar baudžiamajai atsakomybei.

Ar teismo nagrinėjimo metu galiu padaryti pareiškimą ar pateikti liudijimą? Kokiomis sąlygomis?

Nepriklausomai nuo to, koks Jūsų statusas baudžiamajame procese, paprastai galite dalyvauti visuose, net ir neviešuose teismo posėdžiuose. Dalyvauti bus privaloma tik tada, kai duosite parodymus kaip liudytojas.

Kai dalyvaujate teismo procese, galite toliau naudotis paramos nusikaltimų aukoms tarnybų paslaugomis.

Jeį esate auka, kuri nedalyvauja baudžiamajame procese, Jums bus pranešta apie teismo bylos nagrinėjimo datą ir vietą. Pagrindinė Jūsų užduotis bus duoti parodymus kaip liudytojui. Kad būtų galima Jums pranešti apie teismo bylos nagrinėjimo datą ir laiką, turite informuoti apie bet kokį savo adresą pasikeitimą proceso metu.

Galite dalyvauti procese kaip privatus kaltintojas prieš tai, kai parengiamas kaltinamasis aktas, t. y. iki žodinio bylos nagrinėjimo pradžios, jei tai nėra baudžiamasis procesas prieš nepilnametį. Būsite atstovaujamas savo advokato, kuris gins Jūsų bylą, ir Jums paskirto teismo atstovo, kuris per procesą oficialiai Jums atstovaus.

Jeį jau esate privatus kaltintojas, Jūsų advokatas galės susipažinti su bylos santrauka ir kitais bylos dokumentais ir

naudotis kitomis teisėmis, panašiomis į tas, kurias turi prokuroras:

- prašyti surinkti daugiau įrodymų;
- siūlyti naujus liudytojus arba ekspertus, kurių dalyvavimas būtų naudingas Jūsų bylai;
- siūlyti surengti akistatas ir kt.

Tuo atveju, jei kaltinamasis bus nuteistas, teismas galės jam įsakyti apmokėti šias Jūsų išlaidas: išlaidas advokatams ir teismo atstovams, ekspertams, viešųjų registru ir notarų pažymoms ir kt.

Kaip liudytojas, turite teisę nemokamai naudotis vertėjo žodžiu paslaugomis, jei nekalbate ispanų kalba ar atitinkamo regiono kalba ir neturite galimybės gauti raštu išverstų dokumentų. Nepaisant to, kad paprastai yra sunku išvengti akių kontakto su įtariamuoju ir teismų pastatuose paprastai nėra atskirų laukiamųjų liudytojams, jei esate seksualinio išpuolio auka, galite:

- teismo salėje sėdėti už pertvaros
- arba liudyti per vaizdo konferenciją.

Jei atvykstate liudyti, tačiau Jums gresia pavojus, teismo pirmininkas gali įsakyti surengti uždarą posėdį, kad būtų apsaugota visuomenės dorovė, viešoji tvarka ir Jūs, kaip auka, ir (arba) Jūsų šeima. Jei esate privatus kaltintojas, galite prašyti, kad bylos nagrinėjimas būtų uždaras.

Jei esate šaukiamas liudyti, tačiau teisėjas mano, kad gresia didelis pavojus Jums arba Jūsų laisvei, turtui ar šeimai, jis gali imtis vieno iš šių veiksmų:

- apsaugoti Jūsų tapatybę, adresą, profesiją ir darbo vietą, nenaudodamas šios informacijos per procesą;
- neleisti, kad būtumėte pamatytas teisme, ir kaip Jums skirtų pranešimų siuntimo adresą nurodyti teismą;
- neleisti jokiomis priemonėmis įrašyti Jūsų atvaizdo;
- įsakyti teikti policijos apsaugą per procesą ir po jo;
- suteikti galimybę atvykti į teismą tarnybiniais automobiliais;
- teisme perkelti Jus į policijos saugomą laukiamąjį;
- ypatingomis aplinkybėmis – suteikti Jums naują tapatybę ir finansinę pagalbą, kad pakeistumėte savo buvimo vietą, gyvenamąją vietą ir darbą.

Jei esate nepilnametis, duodantis parodymus, bus bet kokiomis įmanomomis techninėmis priemonėmis užtikrinta, kad išvengtumėte akių kontakto su kaltinamuoju. Akistatos taip pat ribojamos. Jei Jūsų teisėtų atstovų interesai kaip nors prieštarauja Jūsų interesams ir dėl to neįmanoma užtikrinti, kad Jūsų interesais būtų tinkamai vadovaujama atliekant tyrimą ar per baudžiamąjį procesą, arba tas konfliktas, dėl kurio vyksta procesas, yra su vienu iš Jūsų tėvų, o kitas iš tėvų negali tinkamai atlikti savo pareigų atstovauti arba padėti Jums, ir kai kuriais kitais atvejais prokuroras paprašys teisėjo arba teismo paskirti Jums globėją *ad litem* (teismo procesui), kurio pareiga bus atstovauti Jums per tyrimą ir baudžiamąjį procesą.

Jei esate užsienietis ir nekalbate ispanų kalba ar atitinkamo regiono kalba, galite nemokamai naudotis vertėjo žodžiu paslaugomis. Teismai teikia vertimo žodžiu paslaugą, kuri derinama su paramos nusikaltimų aukoms tarnyba.

Kokią informaciją gausiu teismo nagrinėjimo metu?

Turite teisę, jei pateikiate atitinkamą prašymą, gauti informaciją apie teismo nagrinėjimo datą, laiką ir vietą ir apie nusikaltimo vykdytoji pareikštų kaltinimų turinį, taip pat kad Jums būtų pranešta apie šiuos sprendimus:

- sprendimą nepradėti baudžiamojo proceso;
- galutinį teismo sprendimą, priimtą per procesą;
- sprendimus įkalinti arba paleisti į laisvę nusikaltimo vykdytoją, taip pat pranešimus apie galimą jo pabėgimą iš įkalinimo vietos;
- sprendimus imtis asmeninių atsargumo priemonių arba iš dalies pakeisti jau sutartas priemones, kuriomis siekiama užtikrinti Jūsų saugumą;
- bet kokios teisminės arba kalėjimo institucijos sprendimus dėl asmenų, nuteistų už nusikaltimus, įvykdytus panaudojant smurtą arba bauginimą, ir keliančių grėsmę Jūsų saugumui;
- sprendimus dėl paskirtos bausmės vykdymo, kuriuos priimant dalyvaujate kaip auka ir kurie priimami

kalėjimo aplinkoje, pavyzdžiui, dėl 3 kategorijos atviro kalėjimo režimo taikymo nuteistam kaliniui, kalėjimo lengvatų, trumpalaikio išleidimo iš kalėjimo, lygtinio paleidimo į laisvę ir kt.

Kai prašote, kad Jums būtų pranešta apie tuos sprendimus, turite nurodyti el. pašto adresą arba, vietoj jo, pašto ar namų adresą, kuriuo atitinkama institucija siųs informaciją ir pranešimus.

Išimtiniais atvejais, jei neturite el. pašto adreso, pranešimai bus siunčiami Jūsų pateiktu įprasto pašto adresu.

Jei esate pilietis, gyvenantis už Europos Sąjungos ribų, ir neturite el. pašto ar pašto adreso, kuriuo būtų galima siųsti pranešimus, jie bus siunčiami Ispanijos diplomatinei arba konsulinei įstaigai toje šalyje, kurioje gyvenate, kad būtų viešai paskelbti.

Pranešimuose, kuriuos galėsite gauti, bus mažų mažiausiai pateiktos priimto sprendimo rezoliucinės dalies nuostatos ir jo teisinis pagrindas.

Jei, kaip auka, oficialiai dalyvavote procese, apie priimtus sprendimus bus pranešta Jūsų teismo atstovui ir Jums tuo el. pašto adresu, kurį pateikėte.

Galite bet kada pareikšti, kad nebenorite gauti informacijos apie minėtus sprendimus; nuo tada nustos galioti Jūsų anksčiau dėl to pateiktas prašymas.

Jei prašote, kad Jus nusiųstų į paramos nusikaltimų aukoms tarnybą, arba Jums suteikiama vienos iš šių tarnybų pagalba, turite teisę gauti informaciją apie institucijos, kuri atsakinga už proceso vykdymą, kontaktinius duomenis ir ryšių su ja kanalus, taip pat informaciją apie teismo bylos nagrinėjimo datą, laiką ir vietą ir apie nusikaltimo vykdytojui pareikštų kaltinimų turinį.

Jei esate smurtinio nusikaltimo dėl lyties auka, turite teisę gauti informaciją apie agresoriaus procesinę padėtį ir atsargumo priemones, kurių imtasi; ši informacija bus suteikta Jums neprašius. Galite bet kada išreikšti norą šios informacijos negauti.

Ar turėsiu galimybę susipažinti su bylos medžiaga?

Jei jau esate privatus kaltintojas, Jūsų advokatas galės susipažinti su bylos santrauka ir kitais bylos dokumentais.

Viena iš advokato kasdienės veiklos užduočių yra gauti teisinę informaciją ir dokumentus, ypač tais atvejais, kai jo klientas nėra viena iš proceso šalių.

Dalyvaujančios šalys pagal Ispanijos įstatymus gali būti informuojamos apie procesą ir dalyvauti atliekant visus procesinius formalumus.

■ Paskutinis naujinimas: 24/06/2025

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.